

»Mukaansatempaava ja
elävästi kirjoitettu...
kirjallinen vastine upealle
pienoismaalaukselle.»

- The Observer

ANDREW HARDING

KYLÄ JOKA EI

LUOVUTTANUT

ELÄMÄÄ,
KUOLEMAA JA
VASTARINTAA
UKRAINASSA

WSOY

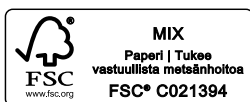
Andrew Harding
KYLÄ JOKA EI
LUOVUTTANUT

SUOMENTANUT ARTO SCHRODERUS

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Lainaus s. 151 kirjasta Anton Tšehov:
Nainen ja sylikoira, suom. Ulla-Liisa Heino

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS

A small, stubborn town

Text copyright © Andrew Harding, 2023

Originally published in the English language in the UK by Ithaka Press,
an imprint of Bonnier Books UK Limited, London.

The moral rights of the Author have been asserted.

Suomenkielisen käännöksen © Arto Schroderus ja WSOY 2024

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

ISBN 978-951-0-50553-3

PAINETTU EU:SSA

Maaailma ei ikinä palaudu ennalleen.

*Me emme ikinä anna
sen palautua ennalleen.*

Serhi Žadanin runosta »Sarvikuono»
(Kokoelmasta *Words for War: New Poems from Ukraine*)

Voznesenskin asukkaille

Kylän ihmiset

Svetlana. Rakoven kylän asukas.

Misha. Svetlanan poika, kerää romumetallia.

Petja. Svetlanan aviomies.

Valeri ja Olja. Svetlanan veli ja sisar.

Jevheni. Voznesenskin pormestari.

Andri. Apulaispormestari.

Spartak. Kunnanvaltuuston puheenjohtaja.

Roma, Slavik ja Sasha. Mishan ystäviä, työskentelevät kunnan kaatopaikalla.

»**Aave.**» Vapaaehtoinen sotilas ja tiedusteluasiantuntija.

Valentyn ja Ženja. Voznesenskin kodinturvajoukkoihin liittyneitä paikallisia miehiä.

Igor. Venäjän 126. rannikkopuolustusrikaatin upseeri.

»**Formosa**». Ukrainan 80. ilmahyökkäysrikaatin 2. pataljoonan komentaja.

Serhi. Voznesenskin asukas.

Anna. Serhin äiti.

Oleksandr. Voznesenskilainen kauppias ja kodinturvajoukkojen vapaaehtoinen.

Mihail. Rakoven kylässä asuva eläkeläinen, etninen venäläinen.

Myhailo. Hautausurakoitsija Voznesenskissa.

Aleksei. Venäläinen sotavanki.

Dmytro. Mykolajivin ukrainalaisia joukkoja johtava kenraalimajuri.

Vitali. Mykolajivin alueen kuvernööri.

1.

»Lasken kolmeen», sotilas sanoo.

Svetlana Martsynkovskyi kohtaa sotilaan katseen pienillä vihreänharmailla silmillään. Vasta poika, seisoo hänen pihallaan univormussa ja tökkäisee aseellaan hänen pehmeää, 59-vuotiasta vatsaansa.

»Luojan tähden», Svetlana huokaisee.

Hän kääntyy katsomaan Žulikia, joka on hänen kahdesta koirastaan vihaisempi. Hänen oikean käden peukalonsa alkaa vaistomaisesti sivellä kämmenen kovettumia.

Svetlanan tekisi kovasti mieli sanoa sotilaille vastaan. Hän on katsonut Petjan ja Mishan touhuja vuosikymmenet, ja se on tehnyt hänestä lyhytpinnaisen. Laiskoja molemmat, usein päissään, kinastelevat kavereidensa kanssa ja etsivät seuraavaa pulloa. Vetelykset, hän sanoo heille melkein päivittäin, tuhahtaen ja silmiään pyörittäen. Ja Misha ja Petja nyökkäilevät ja hymyilevät anteeksipyytävästi, sillä he tietävät miten asia on: tässä pienessä, sekasortoisessa ja kitkuttelevassa huushollissa, joka nököttää

loivassa kukkulanrinteessä Etelä-Ukrainan syrjäseudulla, Svetlana on pomo.

Mutta nyt, sateisena iltapäivänä maaliskuun alussa, nämä nuoret venäläiset sotilaat ovat saapuneet, posottaneet kylän läpi, jyränneet hänen kasvimaansa ja kaataneet panssarivaunuillaan hänen rakkaimman päärynäpuunsa.

»Kusipäät...»

Svetlanalla ei tavallisesti ole taipumusta kiroiluun. Mutta sellaiset sanat ovat seuranneet venäläisiä kuin kesäinen mäkäräparvi sitä mukaa, kun he ovat levittäytyneet Rakoven kylään ja kolisuttaneet teräsportteja kiväärinperillään.

On keskiviikko 2. maaliskuuta vuonna 2022, ja tasan viikko sitten Kreml käynnisti hyökkäyssodan Ukrainaan. Kansakunnan kollektiivinen verenkierto on edelleen täpötäynnä adrenaliinia ja tyrmistystä ja kaikenkattavaa, kuvottavaa epäuskoa. Niin kuin olisi herännyt levottomasta unesta ja huomannut olevansa hereillä ja silti elävänsä entistä syvemmässä painajaisessa. Valtavat venäläiset panssarikolonnat etenevät pohjoisessa Valko-Venäjältä kohti pääkaupunki Kiovaa, idästä Donbasin alueelle ja Krimin niemimaalta eteläisen Ukrainan poikki, ja niiden tavoitteena on vallata koko Mustanmeren rannikko.

Ja juuri siksi nämä venäläiset sotilaat ovat tulleet Svetlanan mökille Rakoveen, Voznesenskin liepeille, astelleet paikalle mutaisilla kengillään, kulmat kurtussa ja aseet ojossa, ja vieläpä omituisesti omistajan elkein. Niin kuin näissä heidän touhuissaan muka olisi jotain järkeä.

Kuljetuspanssariajoneuvo on jo rysäyttänyt Martsynkovskyien ulkohuussin maan tasalle ja seisoo nyt raunio-
kasan päällä. Sitten panssarivaunu sohaisi tykkinsä yhden
huteran aitan katon läpi. Ja lopulta puolenkymmentä
sotilasta ryntäsi sotkuiselle pihalle, uhkasi ampua Žulikin,
ramppasi mökin korkkimaton mutaiseksi, ja nyt he uhkaa-
vat ampua Svetlanan.

»Miksi minä sinulle puhelimeni antaisin?» Svetlana
kysyy venäläiseltä sotilaalta. Toinen käsi pitää kiinni
kävelykepeistä, toinen lepää uhmakkaasti lonkalla. Hänen
niveltulehduksen vaivaamat jalkansa tutisevat hieman.

Sotilas – ulkonäöstä päätellen tšetšeeni – sanoo, että
puhelimet kerätään kaikilta, jotta he eivät voisi varoittaa
Ukrainan sotavoimia.

»Antakaa puhelin tänne. Olemme tulleet vapauttamaan
teidät. Suojelemaan teitä.»

Siihen Svetlana ei voi olla tarttumatta. Hän kietoo pak-
sua vaaleanruskeaa villatakkiaan vyötäröltä tiukemmalle.

»Suojelemaan keneltä?»

»Fasisteilta. Zelenskyiltä ja hänen natseiltaan.»

Svetlana tuhahtaa halveksivasti.

»Roskapuhetta. Tuhoatte vain kaiken», hän sanoo ja
tuijottaa sotilasta suoraan silmiin.

Ja siksi sotilas kohottaa Kalašnikoviaan ja työntää sen
melkein kohteliaasti Svetlanan vatsaan ja sanoo laskevansa
kolmeen.

2.

Viikkoa aikaisemmin, kello 5.26 aamulla, Voznesenskin pormestari kierähti vuoteessaan, otti puhelimensa ja kuunteli pimeässä uutiset, joita kukaan ei ollut pitänyt mahdollisina – ei yksikään hänen tuntemansa ihminen koko kaupungissa, eivät edes paikalliset sotilasviranomaiset, ei ehkä kukaan koko maassa.

»Ymmärrän», Jevheni Velytško sanoo, ja saman tien hän on jo jaloillaan, etsii vaatteitaan ja yrittää olla antamatta periksi varsin luonnolliselle paniikille, jota rinnassa tuntuva jyskytys enteilee.

Venäjän joukot olivat juuri ylittäneet rajan. Venäläisiä ohjuksia iskeytyi jo kohteisiinsa eri puolilla maata, muiden muassa sotilaslentokentälle noin viidentoista kilometrin päässä Voznesenskista etelään. Kremlin hyökkäyssota Ukrainaan oli alkanut.

Entinen grynderi ja nykyinen pormestari oli hoikka, vilpitön, tarmokas 32-vuotias mies, jolla oli lyhyt vaalea tukka ja hiljainen, nopea puhetapa, kuin pikkukiviä olisi

ropissut mäkeä alas. Hän soitti apulaispormestarilleen Andri Žukoville, ja he sopivat tapaamisen kaupungintalolle mahdollisimman pian. Muutaman minuutin kuluttua pormestari oli autossaan ja ajoi jäisiä, autioita katuja laatiin samalla listoja mielessään.

Molemmat miehet olivat viettäneet edellisviikonlopun Kioassa konferenssissa, jonka aiheena oli »Tulevaisuuden turvalliset ja toimintakykyiset yhteisöt». Se oli tavanomaista paikallishallinnon peruskauraa, mutta sali oli täynnä uuden sukupolven poliitikkoja ja virkamiehiä. Jotkut toki painivat edelleen Neuvostoliiton hajoamisen jälkeisen kapitalismin ongelmien, korruption ja hyväveliverkoston kanssa, mutta useimmat tuntuivat keskittyvän enemmänkin somepäivityksiin ja seuraamaan Ukrainan epätodennäköisen uuden presidentin, entisen televisiotähten ja koomikko Volodymyr Zelenskyin ketteriä jalanjälkiä.

Erään istunnon aiheena oli ollut turvallisuus, ja ankarassa puheessa teroitettiin, että paikallishallinnon olisi syytä kasvattaa vapaaehtoisuuteen perustuvia kodinturvajoukkoja Venäjän voimistuvien uhkauksien vuoksi – Putinin sekopäinen retoriikka, rajan tuntumaan keskitettävät joukot. Mutta se tuntui abstraktilta. Venäjä selvästi bluffasi, tuskin amerikkalaisten puheissa mitään perää oli. Yksi konferenssin puhujista näki erityistä vaivaa rauhoittelakseen osallistujia.

»Sotaa ei tule. Olemme valmiit mihin vain, mutta älkää olko huolissanne. Hyvin tässä käy.»

Kotona Voznesenskissa pormestari ajoi Lokakuun vallankumouksen katua, kääntyi sitten kohti tukevaa kolmikerroksista vaaleankeltaista rakennusta, kaupungintaloa. Oli vielä pilkkopimeää ja kylmä. Hän oli huolissaan vaimostaan, 9-vuotiaasta pojastaan ja 2-vuotiaasta tyttärestään, jotka olivat yhä kotona. Hänen täytyisi hankkia ase.

Voznesenskin – sana tarkoittaa taivaaseenastumista – pienen maalaiskaupungin hyvin hoidetut yksikerroksiset talot ympäröivät siistiä ruutukaavaa, joka muodostui neuvostoaikaisista hallintorakennuksista ja vanhemmista, vallankumousta edeltäneen ajan taloista ja kirkoista. Kaupunki tuntui kovasti pyrkineen säilyttämään alkuperäisen arkkitehtonisen perintönsä – tai ehkä se oli vain niin takapajuinen, ettei se houkutellut rakentajia. Oli vanha urheilustadion, rakkaudella kuratoitu museo, vilkas tori, useita patsaiden tukkimia puistoja ja rautatieasema.

Kun Ukrainan talous nilkutti etäämmäs neuvostoajan keskusjohtoisuudesta, kaupungin nahkatehdas suljettiin, samoin hedelmäsäilyketehdas ja osuusmeijeri. Mutta viime vuosina paikallinen viljantuotanto on menestynyt. Nykyään pormestarin virkahuoneen editse kulkevalla kadulla oli kaksi sushiravintolaa, pieni hotelli, hyvin varustettu kirjakauppa ja kahvila, jossa myydään punajuurikeittoa ja tusinaa erilaista mykyä. Se oli siisti, nätti kaupunki, jonka erikoislaadun takasi sijainti kahden joen haarassa. Voznesenskin liepeillä virtaa iso Etelä-Bug – maan toiseksi pisin joki – ja sen sivujoki Mertvovid, jonka nimi tarkoittaa kuollutta vettä.

Jevheni nousi yläkertaan, käveli virkahuoneensa aulassa olevan akvaarion ohi ja meni kirjoituspöytänsä luo. Muutaman minuutin kuluttua paikalle saapui hänen apulaispormestarinsa Andri, polkkatukkainen IT-ekspertti, jolla oli taustaa terveydenhuollon ohjelmistokehityksessä. Kaksisikko istuutui ensimmäisen kerroksen soikionmuotoisen neuvottelupöydän ääreen ja alkoi soitella läpi virkaveljiään kaupungeissa, jotka olivat lähempänä Venäjän valtaamia alueita, saadakseen selville, mitä ihmettä oikein oli tekeillä. Kiovesta oli aivan turha yrittää saada kiinni ketään, joka voisi auttaa, sotavoimista puhumattakaan. Oli vaikea uskoa, että täällä oli vasta eilen ollut valtuustokokous ja aiheena sosiaalityöt.

Tunnissa paikalle oli tullut jo kymmenkunta ylempää virkamiestä. Kaupungin poliisipäällikkö, sairaalan johtaja, paikallisten puolustusvoimien päällikkö. Enimmäkseen nuoria ihmisiä, lähes yhtä paljon miehiä ja naisia. Ajan merkki. Kaikilla oli silmät pyöreinä ja sama »voiko-tämä-olla-totta»-ilme.

Andri soitti vaimolleen. Heillä oli avioero käynnissä, ja vaimo asui heidän 3-vuotiaan poikansa kanssa toisessa kaupungissa, paljon lähempänä lähestyviä venäläisjoukkoja. Andri halusi heidät Voznesenskiin, mutta vaimoa pelotti, ja tämä halusi välttämättä pysyä aloillaan. Huoneen täytyessä Andri mutisi ääneen sen, mitä useimmat ajattelivat.

»En kyllä yhtään tiedä, mitä nyt teen.»

3.

Kolhiintunut vihreä Renault pysähtyy kaupungintalon parkkipaikalle seitsemän aikaan samana aamuna. Kuskin penkin takana jalkatilassa on maastovärein maalattu Kalašnikov, kokoon rullattu avaruuspeitto, suojaliivit ja reppu. Tavalliset varusteet. Täysi taisteluvalmius.

Autosta nousee siisti vanterra mies, jolla on lyhyeksi leikattu vaalea tukka. Hän tervehtii muita. Heitä on toistakymmentä. Kaikilla on samanlaiset maastopuvut, niin kuin kysymys olisi jostain paikallisesta aseseudasta. He ovat kokeneita vapaaehtoistaistelijaita, osa aktiivisia, toiset lomalla tai muuten vapaalla. He järjestyvät miehen ympärille ringiin.

»Ovatko kaikki paikalla?» mies kysyy.

Hänen nimensä oli Vadym, mutta hänet tunnettiin Aaveena. Hän oli ansainnut taistelijanimensä sotimalla viimeiset kahdeksan vuotta venäläisiä vastaan Donbasissa, enimmäkseen lähellä Bahmutia – kaupunkia, joka pian nousisi kuuluisuuteen siitä, että se kesti puolen vuoden ajan venäläisten raivokkaita hyökkäyksiä. Ennen kuin

venäläiset hyökkäsivät Krimille vuonna 2014, Aave kokeili maanviljelyä. Myöhemmin hän meni mukaan liike-elämään ja jalkapallokuvioihin ja pääsi kaupunginvaltuustoon. Mutta kun hän rupesti vapaaehtoistelijaksi, hän löysi kutsumuksensa eräänlaisena vakoojana. Ennen pitkää hänellä oli oma tiedustelupartionsa. Hän oli hyvä ennakoimaan vihollisen liikkeitä ja ryömimään peltojen halki katsomaan, missä heidän asemansa olivat.

»Kai se on luonnekysymys», hän sanoi jos kysyttiin.

Jonkin aikaa Aaveen elämä tuntui rauhoittuneen. Hänen uusi tyttöystävänsä työskenteli kauneushoitolassa, ja hänen teini-ikäinen tyttärensä opiskeli Puolassa. Niin kuin useimmat tuntemansa miehet myös hän suhtautui Venäjään väsyneen kaikkitietävästi ja kyynisesti ja oli valmis seuraavaan taisteluun. Mutta edes hän ei ollut aavistanut täysimittaista maahanhyökkäystä.

Ryhmä muodosti vartioketjun kaupungintalon ympärille. Muutamassa tunnissa oli hiekkasäkkejä ja vuorolistoja ja partioita. Mutta ensin Aave meni tapaamaan Jevheniä varoittaakseen siitä, mitä oli tulossa.

Huolestuttavaa kyllä venäläiset olivat jo Hersonin liepeillä, 140 kilometrin päässä linnuntietä. He olivat ylittäneet valtavan Dneprin. Lähin suuri kaupunki Mykolajiv oli vain lyhyen matkan päässä lännessä, rannikolla.

Aave kumartui pormestarin neuvottelupöydän ääreen, sohi sormellaan suurta Etelä-Ukrainan karttaa ja luetteli riskit sellaisina kuin itse ne näki.

Mykolajiv taistelisi vastaan – Aave oli varma siitä. Vähintäänkin ukrainalaiset ehtisivät seuraavina päivinä asentaa räjähteitä valtavaan Varvarivskyin siltaan, joka ylittää Etelä-Bugin Mykolajivissa. 750 metrin pituisen sillan keskiosa kääntyy yhdeksänkymmenen asteen kulmaan, jotta alukset mahtuvat kulkemaan sen alitse. Jos ukrainalaiset katkaisisivat tämän ylityskohdan, he estäisivät venäläisten pääsyn Kremlin pääkohteeseen – Odessan suureen satamakaupunkiin ja Ukrainan laivaston päämajaan. Ainakin joksikin aikaa.

Mutta entä sen jälkeen? Venäläiset joutuisivat etsimään toisen joenylityspaikan.

Etelä-Bug kiemurtelee laajoissa kaarissa virratessaan pohjoisesta Mustallemerelle, Mykolajivin laivanrakennustelakoiden ja jättimäisten uusien viljasiilojen ohitse ja itse elegantin kaupungin läpi. Mykolajivin pohjoispuolella joki on kapeampi ja polveilee hiljaisen maaseudun halki Voznesenskissa. Ja vasta täällä, noin 80 kilometrin päässä ylävirtaan, viljaproomuille tarkoitetun uuden sataman kupeessa, on seuraava silta Etelä-Bugin yli.

Pääväylä Mykolajivista Voznesenskiin – Po6, jolla oli paikoin menossa tietöitä – kulkee joen itärantaa pitkin. Mutta jos haluaa ylittää Etelä-Bugin, on ensin ylitettävä Kuolleenvedenjoki.

»Tästä», Aave sanoi ja osoitti karttaa.

Se oli päivänselvää. Jos venäläiset suunnittelivat etenevänsä lännemmäs kohti Odessaa ja sitäkin pidemmälle, he joutuisivat tulemaan Po6:ta, ylittämään Kuolleen-

vedenjoen sillan Voznesenskissa, kääntymään vasempaan ja ylittämään sitten Etelä-Bugin kaupungin eteläliepeillä sijaitsevaa toista siltaa pitkin. Jos he olisivat nopeita ja pysyisivät pitämään yllä vauhtiaan, he katkaisisivat pääväylän Kiovan ja Odessan välillä. Venäläiset saattoivat hyvinkin olla parhaillaan matkalla suoraan Voznesenskiin.

Ja oli venäläisillä toinenkin syy keskittää huomionsa tähän pieneen, näennäisen harmittomaan kaupunkiin. Kolmekymmentä kilometriä Voznesenskista pohjoiseen sijaitsee vesivoimala ja Ukrainan toiseksi suurin ydinvoimala, jotka molemmat käyttävät Etelä-Bugin vettä. Jos venäläiset valtaisivat vesivoimalan ja ydinvoimalan kolme painevesireaktoria, he saisivat koko maan energiatuotannon puristusotteeseen.

Jevheni, Andri ja Aave loivat katseen toisiinsa. Järjestettävää oli niin paljon, eikä heillä ollut selvää käsitystä siitä, kuinka paljon aikaa heillä oli. Muutama päivä. Hyvässä lykyssä viikko.

He tarvitsivat hiekkasäkkejä ja betoniesteitä ja vapaaehtoisia ja työvuorolistoja ja bunkkereita ja turvalliset viestintäyhteydet ja muonitusta sotilaille ja vapaaehtoisille ja ennakkovaroitusjärjestelmän – vakoojaverkoston lähikyliin – ja polttopulloja ja enemmän aseita ja paljon enemmän ammuksia. Heidän täytyisi päätellä todennäköisimmät hyökkäyslinjat. Heidän täytyisi selvittää, saisivatko he sotilaallista tukea Ukrainan armeijalta, joka paini jo muutenkin tuhannen eri prioriteetin kanssa. Ennen kaikkea heidän täytyisi laatia oma suunnitelma – suunnitelma,

jonka avulla lähes pelkistä amatööreistä koostuva ryhmä kykenisi puolustamaan kaupunkiaan venäläisten täysimittaiselta hyökkäykseltä.

Kaiken takana häämötti tieto siitä, mitä heillä oli vastassaan. Moni ukrainalainen oli tarpeeksi vanha muistaakseen, miten Venäjän armeija oli 1990-luvulla tuhonnut oman kaupunkinsa Groznyin taistellessaan tšetšeeniseparatisteja vastaan, ei kerran vaan kaksi kertaa. Viimeiset kahdeksan vuotta he olivat seuranneet Venäjän nukkehallintojen sotimista Donbasissa. Ja he olivat nähneet uutiset Syyriasta, missä venäläinen tykistö oli järjestelmällisesti tuhonnut kokonaisia kaupunkeja. Kreml ei piitannut siviiliväestön kohtalosta. Venäläiset joko pyyhkäisisivät kaupungin läpi kohtaamatta vastarintaa tai sitten he pyrkisivät jyräämään sen maan tasalle.

Sinä aamuna kukaan ei kuitenkaan esittänyt sellaista mahdollisuutta, että pantaisiin yksinkertaisesti ovet lukkoon ja annettaisiin venäläisten kulkea Voznesenskin läpi. Jos joku oli sitä miettinyt, hän oli pysynyt hiljaa. Sen sijaan tehtiin lisää luetteloita, pantiin asioita tärkeysjärjestykseen, ja maahanhyökkäyksen aiheuttama järkytys hautautui nopeasti monenmoisten tehtävien alle.

Aave lähti pormestarin virkahuoneesta, meni Renaulttiinsa ja ajoi Kuolleenvedensillan yli kohti Rakovea. Oli aika ryhtyä töihin.

4.

Eivät he hääviltä näytä – ja he tietävät sen. Rähjäinen joukko: on pömppövatsaa, harmaata partaa, lippalakkeja, lenkkareita ja verryttelyasuja. Nuorin heistä on kahdeksantoista, vanhimmat ovat eläkeläisiä. Useimmat eivät ole ikipäivänä pitäneet asetta kädessään.

Mutta tässä he nyt kumminkin ovat, seitsemän hätäistä päivää myöhemmin, kaupungin kaakkoislaidalla juoksuhaudantapaisessa, jossa he seisovat tähystämässä vuorotellen kiikareilla sumuun ja pummaamassa toisiltaan tupakkaa.

Nämä kolmekymmentä kodinturvajoukon jäsentä ovat Voznesenskin ensimmäinen puolustuslinja, eikä heillä ole suuren suuria mahdollisuuksia. Tuntien madellessa ja tupakan huvetessa voi melkein kuulla epäilysten kohoavan juoksuhaudasta kuin hermostuneina ajatuskuplina. Kuinka kauan vielä tätä paskaa? Onko tämä pelkkää poseerausta? Olisiko pitänyt hypätä autoon ja ajaa länteen kaasupohjassa niin kuin naapurit viime viikolla?

Valentyn, 38-vuotias juristi, liittyi kodinturvajoukkoihin samana päivänä kuin hyökkäyssota alkoi. Hän on leppoisa, laiha, naimaton mies, joka on asunut koko ikänsä Voznesenskissa lähellä perhettään ja koulukavereitaan. Äskettäin hän on ottanut hoitaakseen tiineen kissan, ja hän treenaa brasilialaista jiu-jitsua ainakin kolme kertaa viikossa. Mutta mikään sotilas hän ei ole; hän on tottunut hoitamaan riita-asioita oikeudessa eikä taistelemaan. Hänestä liittyminen oli tuntunut heti paikalla oikealta ratkaisulta, mutta useimmat hänen vierustovereistaan olivat liittyneet vasta eilen, kun venäläisten hyökkäyksestä ei ollut enää epäilystä. Muutama oli jo karannut, muiden muassa yksi upseeri ja joku kaupunginvaltuuston jäsen. Jotkut katosivat asemistaan tältä kylmältä tähytyspaikalta, neuvostoaikaisen pumppuaseman läheltä. Muutama muu livahdi tiehensä aamulla, kun tieto lähestyvistä venäläiskolonnnasta vahvistui ja takaa kaupungista kuultiin ensimmäiset räjähdysten tömähdykset.

Valentyn ei pysty enää pidättämään. Hän punnertaa itsensä ylös juoksuhaudasta – ei se oikeastaan ole mikään juoksuhauda vaan syvä kuoppa vuosien takaisesta, rempalleen jääneestä rakennustyömaasta – ja menee sitten läheisen pensaan luo tekemään tarpeensa.

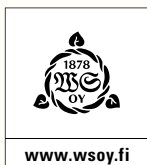
Hän ei tiedä useimpien miesten nimiä omassa joukkueessaan. Muutamalla on maastopuvut. Eilen saatiin Kalašnikovit ja kahdenkymmenen käsikranaatin laatikko. Nyt heidän pitäisi muka estää panssarikolonnnaa tai ehkä jopa useampaakin sellaista pääsemästä kaupunkiin.

VENÄLÄISET HYÖKKÄÄJÄT OVAT TULOSSA, MUTTA UKRAINALAISEN PIKKUKAUPUNGIN ASUKKAILLA ON SUUNNITELMA.

Maaliskuu 2022. Etelä-Ukrainassa Voznesenskissa sijaitsevan sillan kohtalo saattaa kääntää sodan suunnan heti sen alkumetreilla. Mahdollisuudet ovat pienet, mutta kotiaan puolustavien asukkaiden suunnitelma voi pelastaa paitsi heidät myös koko Etelä-Ukrainan. Juristi Valentyn liittyy vapaaehtoisten perheenisien muodostamaan armeijaan ja väijyy juoksuhaudassa rynnäkkökivääri kädessään. Samaan aikaan 21-vuotias Serhi heiluttaa Molotovin cocktailia ja vaanii venäläisiä panssarivaunuja, jotka ovat matkalla kohti siltää. Kuusikymppinen Svetlana suuttuu, kun venäläiset joukot muuttavat hänen kotinsa veriseksi komentokeskukseksi.

Uskomaton tositarina kertoo ratkaisevasta hetkestä Ukrainan sodassa ja tavallisista ihmisistä, jotka uhmasivat suurempaa vihollista kekseliäisyydellä ja rohkeudella.

www.wsoy.fi

99.139

ISBN 978-951-0-50553-3

